

वसई - विरार शहर महानगरपालिकेच्या
सर्व साधारण सभा ठराव क्र. ७, दिनांक
१९.१२.२०१८ महाराष्ट्र महानगरपालिका
अधिनियमातील कलम ४५१ (१) मधील
तरतुदीनुसार निलंबित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- वविम-१९१८/प्र.क्र.३९६/नवि-२३
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२,
दिनांक :- २१ जानेवारी, २०१९

संदर्भ:-

आयुक्त, वसई विरार शहर महानगरपालिका यांचे क्र.वविशम/न.र./रा.१८८५/
२०१८-१९ दिनांक २८.१२.२०१८ चे पत्र

प्रस्तावना:-

आयुक्त, वसई - विरार शहर महानगरपालिका यांनी संदर्भाधीन दिनांक २८.१२.२०१८ च्या
पत्रान्वये वसई - विरार शहर महानगरपालिकेने सर्व साधारण सभा ठराव क्र. ७, दिनांक
१९.१२.२०१८ विखंडीत करण्याबाबत विनंती केली आहे.

वसई - विरार शहर महानगरपालिकेने सदर ठराव विखंडीत करण्याबाबत शासनास सादर
केलेल्या अभिलेखावरून खालील बाबी निर्दर्शनास येतात:-

- ❖ मुंबई- अहमदाबाद हायस्पीड रेल्वे (बुलेट ट्रेन) हा केंद्र शासनाचा महत्वाकांक्षी प्रकल्प आहे.
- ❖ राष्ट्रीय हायस्पीड रेल निगम लि. ही भारत सरकार व संबंधित राज्य शासनाची संयुक्त कंपनी असून या कंपनीमार्फत हायस्पीड रेल्वेचे संपुर्ण कामकाज करण्यात येते.
- ❖ सदर मुंबई- अहमदाबाद हायस्पीड रेल्वे (बुलेट ट्रेन) वसई - विरार शहर महानगरपालिका क्षेत्रातील १४ महसुली गावातील बाधित क्षेत्र सुमारे ३०.४५९ हेक्टर इतके असून लांबी ७७.४०५ कि.मी. इतकी आहे. तसेच वसई - विरार उपप्रदेशातील २ महसुली गावातील बाधित क्षेत्र सुमारे ७.२९ हेक्टर इतके असून लांबी ४.१६७ कि.मी. इतकी आहे. तसेच मौजे विरार व मोरे या गावाच्या हद्दीवर हायस्पीड रेल्वे (बुलेट ट्रेन) स्टेशन प्रस्तावित आहे.
- ❖ राष्ट्रीय हायस्पीड रेल निगम लिमिटेड यांनी दिनांक २५.०९.२०१८ चे पत्रान्वये मुंबई-अहमदाबाद हायस्पीड रेल्वे प्रकल्पाने बाधीत होणाऱ्या जागा मालकांना टी.डी.आर. देणेकामी महापालिकेला विनंती केलेली आहे.
- ❖ दिनांक २९.०९.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये मंजूर विकास आराखडयामध्ये समाविष्ट असलेल्या रस्ते व आरक्षणाबाबत टी.डी.आर. देण्याची तरतूद आहे.
- ❖ वसई - विरार शहर महानगरपालिकेला दिनांक ०७.०७.२०१० च्या अधिसूचनेनुसार त्यांच्या क्षेत्राकरीता नियोजन प्राधिकारी तर वसई - विरार

उपप्रदेशाकरीता दिनांक २१.०२.२०१५ नुसार विशेष नियोजन प्राधिकारी म्हणुन घोषित करण्यात आले आहे.

- ❖ प्रकल्प बाधितांना टी.डी.आर. उपलब्ध करावयाचा झाल्यास बाधित क्षेत्राचा मंजुर विकास आराखड्यात समावेश होणे आवश्यक आहे.
- ❖ या करीता महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम, १९६६ मधील कलम ३७ नुसार कार्यवाही करण्याची तरतुद नमुद आहे. याकरीता मंजुर विकास आराखड्यात महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम, १९६६ मधील कलम ३७ (१) नुसार वसई - विरार शहर महानगरपालिकेच्या महासभेची मंजुरी घेऊन राजपत्रात व वृतपत्रात प्रसिद्धी देऊन हरकती व सूचना मागवून सबंधितांची सुनावणी घेऊन सुनावणीचे निष्कर्ष पुन्हा महासभेच्या मान्यतेसाठी सादर करणे व तदनंतर महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम, १९६६ मधील कलम ३७ (२) नुसार शासनास अंतिम मान्यतेसाठी पाठविणे आवश्यक आहे.

तदनुषंगाने वसई - विरार शहर महानगरपालिकेच्या प्रशासनाने दिनांक १९.१२.२०१८ रोजी सर्व साधारण सभेपुढे सादर केला. परंतु सर्व साधारण सभेने खालील कारणे नमुद करून वसई - विरार शहर महानगरपालिकेच्या प्रशासनाचा प्रस्ताव नामंजुर केला आहे:-

१. या प्रकल्पाच्या रेखांकनामध्ये येणारे क्षेत्र हे शेती व बागायती क्षेत्र असून येथील स्थानिक नागरीकांच्या उदरनिर्वाहाचे एकमेव साधन असल्याने त्यांच्या चरितार्थ व उदरनिर्वाह बंद होऊन शेतकऱ्यांवर उपसमारीची वेळ येणार आहे हा स्थानिक लोकांवर अन्याय असून त्यांचे फार मोठे आर्थिक नुकसान होईल व शेतकरी भूमीहीन होतील.
२. सदर प्रकल्पाची कोणत्याही प्रकारची विस्तृत अथवा सविस्तर माहिती महानगरपालिकेच्या गोषवाच्यात नाही.
३. सदरहू प्रकल्प या महानगरपालिकेचा नाही त्यामुळे TDR मंजूर करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
४. सदरचे क्षेत्र हे आदिवासी बहूल क्षेत्र असून या प्रकल्पात गरिब आदिवासी लोकांच्या जमिनी जाणार असल्याने ते भूमीहीन होणार आहेत.
५. यापूर्वीच्या बडोदरा एक्सप्रेस वे साठी येथील स्थानिकांच्या जमिनीवर आरक्षण टाकण्यात आलेले आहे व आजमितीपर्यंत सदर प्रकल्प प्रलंबितच आहे. सदर प्रकल्पात शासनाकडून बदल झाल्याचे समजते परंतु यापूर्वीच्या सातबाच्याच्या इतर हक्कातील नोंदी आजतागायत तशाच आहेत तसेच प्रकल्प बाधितांना आजही त्याचा कोणत्याही प्रकारचा मोबदला मिळालेला नाही अथवा जमिन आरक्षणातून मुक्त देखील केलेली नाही.
६. मुंबई-अहमदाबाद हायस्पीड रेल्वे प्रकल्पासाठी होऊ घातलेल्या भूसंपादनाच्या विरोधात स्थानिक पातळीवर प्रचंड असंतोष असून बहूतांश ठिकाणी भूसंपादनाच्या विरोधात मोर्चे व आंदोलने देखील सुरु आहेत.

७. सदर मुंबई-अहमदाबाद हायस्पीड रेल्वेचा येथील नागरिकांना अथवा नव्याने वास्तव्यास येणाऱ्या नागरीकांना कोणत्याही प्रकारचा फायदा संभवत नाही. या हायस्पीड रेल्वेचे तिकिट दर विमान प्रवासापेक्षा अधिकचे असणार आहेत. सबूब, सर्वमामान्य नागरिकांच्या ते आवाक्याबाहेर असतील.

८. सदर प्रकल्पासाठी आरक्षणाच्या दोन्ही बाजूस बफर झोन दर्शविण्यात येतो व त्यामुळे सदरची जमिन कोणत्याही प्रकारच्या वापरात येत नाही अथवा याबाबत शासन कोणताही मोबदला देत नाही.

९. प्रस्तुत मुंबई-अहमदाबाद हायस्पीड रेल्वेचा प्रकल्प कार्यान्वित करणेपेक्षा सध्या अस्तित्वात असलेल्या लोकल सेसेसह पश्चिम रेल्वेची गुणवत्ता व दर्जा सुधारणेबाबत आवश्यक त्या तातडीने उपाययोजना करण्यासाठी प्राधान्य देण्यात यावे तसेच उपनगरीय लोकल सेवेच्या फेच्यांमध्ये लोकल सेवेच्या फेच्यांमध्ये अधिकाधिक वाढ करावी जेणेकरून येथिल प्रवाशांना रेल्वे प्रवास सुकर सुरक्षीत व आरामदायी होणे आवश्यक आहे.

१०. वसई- विरार शहर महानगरपालिकेचे महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम १९६६ चे कलम ३७ (१) नुसार शासनाच्या मान्यतेसाठी यापुर्वी सादर केलेले बहुतांशी प्रस्ताव शासन स्तरावर प्रलंबित आहे.

तथापि, वसई - विरार शहर महानगरपालिकेच्या सर्व साधारण सभेने महानगरपालिकेचा प्रस्ताव फेटाळल्यामुळे प्रस्तावित मुंबई-अहमदाबाद हायस्पीड रेल्वे या महत्वाच्या प्रकल्पास बाधा निर्माण होत असल्याने, आयुक्त, वसई - विरार शहर महानगरपालिका यांनी सर्व साधारण सभा ठराव क्र. ७, दिनांक १९.१२.२०१८ विखंडीत करण्याची विनंती शासनास केली आहे.

०३. मुंबई-अहमदाबाद हायस्पीड रेल्वे या प्रकल्पाच्या भूसंपादनाकामी संबंधित जमीन मालकांनी टी.डी.आर.ची मागणी केल्यास त्याकरीता बाधा येऊन भुसंपादनामध्ये अडचणी निर्माण होणार आहे. तसेच हायस्पीड रेल्वेमुळे आवागमनाचे वेगवान साधन निर्माण होणार असून यामुळे मोठ्या प्रमाणात रोजगार निर्मिती होणार आहे व यासाठी वसई - विरार उपप्रदेशात हायस्पीड रेल्वे (बुलेट ट्रेन) स्टेशन प्रस्तावित आहे.

हायस्पीड रेल्वेच्या प्रकल्प बांधकामामुळे वसई - विरार उपप्रदेश क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणात आर्थिक उन्नती होण्याची संभावना आहे. सदर प्रकल्पाकरीता जमीन मालकाने जमीन उपलब्ध करून दिल्यास जमीन मालकांना टी.डी.आर. उपलब्ध करून दिल्यास प्रकल्पाच्या खर्चात बचत होणार आहे व यामुळे जमीन मालकांनाही त्यांच्या जमिनीचा उचित मोबदला मिळणार आहे.

त्यामुळे वसई-विरार शहर महानगरपालिकेच्या मंजुर विकास आराखड्यात महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ चे कलम ३७ (१) नुसार रेखांकन समाविष्ट करण्यास व प्रकल्पाचे बाधित होणाऱ्या जमीन मालकांना योग्य तो मोबदला देण्यास उपरोक्त ठरावामुळे मर्यादा येणार आहेत.

वसई - विरार शहर महानगरपालिकेच्या सर्व साधारण सभा ठराव क्र. ७, दिनांक १९.१२.२०१८ व्यापक लोकहिताच्या विरुद्ध असल्याचे निर्दर्शनास येते. त्यानुषंगाने उपरोक्त बाबींचा विचार करून सदर प्रकरणी शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे:-

शासन निर्णयः-

वसई - विरार शहर महानगरपालिकेचा सर्व साधारण सभा ठराव क्र. ७, दिनांक १९.१२.२०१८ व्यापक लोकहिताच्या विरुद्ध असल्याचे निर्दर्शनास येत असल्याने उक्त ठराव महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम ४५१ (१) मधील तरतुदीनुसार प्रथमतः निलंबित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम ४५१ (२) अन्वये सदर निलंबना प्रकरणी संबंधितांना अभिवेदन करावयाचे असल्यास त्यांना निलंबन आदेशाच्या दिनांकापासून ३० दिवसाच्या आत शासनास अभिवेदन करणे आवश्यक आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक क्र. २०१९०१२२१२४०५८५८२५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने सांक्षाकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अजित म.कवडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.राज्यमंत्री, नगर विकास विभाग, यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई
- ३) प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ४) आयुक्त, वसई - विरार शहर महानगरपालिका, जि. पालघर
- ५) उप सचिव (श्री.जाधव), नगर विकास विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ६) महापालिका सचिव, वसई - विरार शहर महानगरपालिका
- ७) निवड नस्ती (नवि-२३) नगर विकास विभाग.